

OHJE SUUNNITTELIJOILLE

VIEMÄRIVERKOSTOJEN ULKOPUOLISTEN TALOUSJÄTEVESIEN KÄSITTELYYN KUNNISSA

Asetuksen määräysten lisäksi ja niitä täsmentäen Tampereen seudun kunnissa noudatetaan seuraavia yhteisiä ohjeita. Ohjeita käytetään, mikäli kaava- tai ympäristönsuojelumääräyksissä tai rakennusjärjestyksessä ei muuta määrätä.

Ennen suunnittelua tarkista:

- *sijaitseeko kiinteistö jollakin erityisalueella (esim. pohjavesialue, ranta-alue)*
- *voidaanko kiinteistö heti tai lähivuosina liittää vesihuoltolaitoksen viemäriverkostoon*
- *onko mahdollista käsitellä jätevedet naapurin/naapuruston kanssa yhdessä*

1. Lupakäytännöt

Uusien rakennusten jätevesijärjestelmät hyväksytään rakennusluvan käsittelyn/myöntämisen yhteydessä. Käytössä olevien kiinteistöjen pelkkä jätevesijärjestelmän rakentaminen tai muuttaminen vaatii toimenpideluvan poislukien ns. ”kantovesikiinteistöjen” jv-järjestelmät tai kun kiinteistö liittyy viemäriverkostoon. Pienimuotoiset jätevesijärjestelmän parannukset, jotka eivät vaadi luvitusta, on hyvä pyytää ilmoittamaan kuntiin rekisterin ylläpitoa varten.

Mikäli kiinteistöllä tehdään rakennus- tai toimenpidelupaa edellyttäviä toimia, joilla katsotaan olevan vaikutusta jätevesijärjestelmään (jäteveden määrän tai laadun muutos), vaatimukset täyttämätön jätevesijärjestelmä tulee korjata samassa yhteydessä. Luvan yhteydessä pyydetään (tarvittaessa) jätevesiselvitys, jonka perusteella arvioidaan täyttääkö olemassa oleva jätevesijärjestelmä asetuksen vaatimukset.

Kun jätevesijärjestelmä korjataan rakennus- tai toimenpideluvan yhteydessä, voidaan tämä huomioida rakennusvalvontaviranomaisen taksassa (kannustin hakijalle laittaa asiat kuntoon, kun ei peritä erillistä lupamaksua tai alennetaan taksaa). Kiinteistön omistajaa voidaan ohjata korjaamaan jätevesijärjestelmä, vaikka lupaa edellyttävä toimenpide ei vaikuta jätevesijärjestelmään. Keskitetyn vesihuollon kehittyminen tulee ottaa huomioon aina asiakasta ohjattaessa.

2. Suojaetäisyydet

Suojaetäisyydet on pääsääntöisesti määrätty kuntien ympäristönsuojelumääräyksissä, rakennusjärjestyksissä ja kaavamääräyksissä. Näitä voidaan tarkistaa vain niiden päivitysten yhteydessä.

3. Kantovesikiinteistö-käsitteen määrittäminen

Ns. kantoveden varassa olevaksi kiinteistöksi voidaan katsoa kiinteistö, jossa ei ole vesikäymälää ja vesi lämmitetään padassa tai kiuassäiliössä (ei sähkötoimista lämminvesivaraajaa tai muuta vastaavaa paineellisen veden lämmitysjärjestelmää).

4. Suunnittelijan pätevyys ja suunnitelman laatuvaatimus

Suunnittelijan pätevyys määräytyy Suomen rakennusmääräyskokoelman A2 kohdan 4 mukaan. Vapaa-ajan asuntoon, jossa ei ole vesikäymälää, liittyvän jätevesijärjestelmän suunnittelijana voi toimia myös henkilö, jolla voidaan katsoa olevan rakennuskohteen tai suunnittelutehtävän laatu ja laajuus huomioon ottaen riittävä osaaminen.

5. Vastaava työnjohtaja

Jätevesijärjestelmän saneerauksella ja uuden rakentamisella tulee olla vastaava työnjohtaja. Jätevesijärjestelmän vastaavana työnjohtajana voi toimia henkilö, jolla voidaan katsoa olevan hankkeen laatu ja laajuus huomioon ottaen riittävä osaaminen.

6. Järjestelmän mitoitus

Jätevesijärjestelmä mitoitetaan asetuksen mukaisesti aina vähintään viidelle asukkaalle. Asunnon pinta-alaa ei aina voida käyttää mitoitusperusteena (iso asunto, joka on tarkoitettu vain yhden perheen käyttöön), jotta saadaan toimiva järjestelmä. Järjestelmää suunniteltaessa on kuitenkin otettava huomioon mahdollisuus laajentaa järjestelmää myöhemmin useammalle asukkaalle.

7. Vanhojen jätevesijärjestelmäosien käyttö

Mikäli jätevesijärjestelmän saneerausessa käytetään vanhoja rakenteita, tulee niiden käyttökuntoisuudesta ja soveltuvuudesta osana uutta jätevesijärjestelmään esittää kirjallinen lausunto luvituksen yhteydessä. Lausunnon voi antaa jätevesijärjestelmän suunnittelija tai vastaava työnjohtaja.

8. Periaatteita jätevesijärjestelmän hyväksymiseen

- a. Vesistön välittömään läheisyyteen/erikoiskohteisiin rakennettaviin maasuodattamoihin, joihin johdetaan kaikki jätevedet, vaaditaan erillinen fosforinpoisto.
- b. Maahanimeyttämöihin kaikille jätevesille, joita sallitaan vain erityistapauksissa (kiinteistö kaukana kaikesta), on vaadittava aina kunnolliset tutkimukset maaperän imeytyskyvystä (imeytyskuoppa tai maalajiselvitykset) ja lomakkeessa vaaditut tiedot.
- c. Harmaiden vesien imeyttämöön vaaditaan pohjavesiputki, jos sen läheisyydessä on talousvesikaivo tai – kaivoja.
- d. Teräksisiä umpisäiliöitä ei hyväksytä.
- e. Loma-asuntoihin voidaan hyväksyä poikkeustapauksissa pienpuhdistamoita, mikäli loma-asunto on varustelutasoltaan omakotitaloon verrattava ja käyttöasteeltaan riittävä puhdistamon vaatimuksiin. Suunnitelmassa on esitettävä prosessin ylösajon kesto, puhdistamon kestämiä käyttökatojen pituus sekä minimijätevesivirtaama.
- f. Puhdistetut jätevedet ohjeistetaan imeyttämään omalle kiinteistölle ja vältetään vesistöön johtamista. Mikäli puhdistetut jätevedet joudutaan ohjaamaan raja-ojaan, vaaditaan lupahakemukseen naapureiden kirjallinen suostumus (naapureiden kuuleminen) ja purkupaikan tarkka sijainti asemakuvaan.
- g. Mikäli jätevedet käsitellään jollain normaalista poikkeavalla ratkaisulla, vaaditaan menetelmästä luotettavat, puolueettomat tutkimustulokset.
- h. Öljynerotusta vaativat kohteet, kuten autoilijat, urakoitsijat, korjaamoyrittäjät jne. Em. yritystoiminnasta syntyville jätevesille öljynerotuskaivo, sulkukaivo ja jätevesien johtaminen esim. ojaan, jos jätevesiä muodostuu korkeintaan yhdestä la-vuaarista. Maahan imeyttäminen vaikeuttaa mahdollisten öljypäästöjen havainnointia. Omakotitalon autotaliin vaaditaan öljynerotuskaivo, jos siellä on lattia-kaivo.

Esimerkkiratkaisuja erilaisiin kohteisiin (vanhat ja uudet)

Saunamökki – kantovesi/pumppu, ei suihkua tai muita vesikalusteita

- Maahan imeytys – esim. imeytyskaivo/kuoppa.

Lomamökki – kantovesi/pumppu, lavuaari, ei muita vesikalusteita.

- Maahan imeytys – esim. imeytyskaivo/kuoppa (+ 1-os. saostuskaivo, rasvaisia vesiä varten).

Saunamökki – painevesi esim. kaivosta, mahdollisia vesikalusteita, ei WC:tä

- maahan imeytys – esim. ns. mökkipaketti (2-os. saostuskaivo + 1-putkinen kenttä).
- Mikäli liian lähellä järveä > pumppaus takamaastoon tai yhteisjärjestelmä mökin kanssa.
- Vanhan pihasaunan, jota käytetään harvoin ja joka sijaitsee kaukana vesistöä, jätevedet saa imeyttää maahan - esim. imeytyskaivo/kuoppa. Mikäli päärakennuksen jätevesijärjestelmää kunnostetaan, pihasaunan jätevedet pyritään johtamaan samaan järjestelmään.

Lomamökki – painevesi esim. kaivosta, mahdollisia vesikalusteita, ei WC:tä

- Maahan imeytys – esim. ns. mökkipaketti (2-os. saostuskaivo + 1-putkinen kenttä).
- On otettava huomioon oma, naapurien kaivot ja maaperä.

Lomamökki / sauna, jossa WC

- WC-jätevedet umpikaivoon.
- Jos kaavamääräyksessä ei vaadita umpikaivoa ja kiinteistöllä pystytään käsittelemään WC-vedet asetuksen edellyttämällä tavalla, niin tämäkin hyväksytään.
- Alipainekäymälä on myös vaihtoehto.
- Harmaat vedet > esim. ns. mökkipaketti

Lomamökki ympärivuoden käytössä (OKT-mukavuudet)

- WC-vedet umpikaivoon.
- Jos kaavamääräyksessä ei vaadita umpikaivoa ja kiinteistöllä pystytään käsittelemään WC-vedet asetuksen edellyttämällä tavalla, niin ovat kaikki soveltuvat ratkaisut käytettävissä.
- Alipainekäymälä on myös vaihtoehto.
- Harmaat vedet normaali imeytys/suodatuskenttä, jota edeltää 2-os. saostuskaivo.

Omakotitalo ranta-alueella

- WC-vedet umpikaivoon. Pienellä tontilla taikka muutoin hankalassa paikassa kaikki jätevedet on johdettava umpikaivoon.
- Jos kaavamääräyksessä ei vaadita umpikaivoa ja kiinteistöllä pystytään käsittelemään WC-vedet asetuksen edellyttämällä tavalla, niin ovat kaikki soveltuvat ratkaisut käytettävissä.
- Pienpuhdistamo vaatii pakollisen jälki-imeytyksen.
- Harmaat vedet normaali imeytys/suodatuskenttä, jota edeltää 2-os. saostuskaivo.

Mummonmökki muualla kuin ranta-alueella – kaivo, vähäiset vesikalusteet

- Vrt. sauna- ja lomamökki.
- Alipainekäymälä on myös vaihtoehto.

Omakotitalo muualla kuin ranta-alueella

- WC-vedet tapauskohtaisesti umpikaivoon tai yhdessä muiden vesien kanssa 3-os. saostuskaivon kautta suodatuskenttään (erityisesti perustellen myös imeytyskenttään: ei kaivoja lähellä, ei vesistöjä lähellä, ei naapureita lähellä, maaperä soveltuva).
- Harmaat vedet normaali imeytys/suodatuskenttä, jota edeltää 2-os. saostuskaivo.
- Kaikki jätevedet pienpuhdistamon kautta maastoon.

Saarimökit – vähäinen käyttö

- Suositeltavin käymäläratkaisu on kuivakäymälä.
- Mikäli perinteinen WC tulee kaikki jätevedet johtaa suodatuskenttään (tehostettu fosforinpoisto) ja jälki-imeytykseen. HUOM. tyhjennys mahdollisuus on oltava.
- Alipainekäymälä on myös vaihtoehto.
- Harmaat vedet esim. ns. mökkipaketti (2-os. saostuskaivo + 1-putkinen kenttä)

Saarimökit – ympärivuotinen käyttö

- Suositeltavin käymäläratkaisu on kuivakäymälä.
- Mikäli perinteinen WC tulee kaikki jätevedet johtaa suodatuskenttään (tehostettu fosforinpoisto) ja jälki-imeytykseen. HUOM. tyhjennys mahdollisuus on oltava.
- Alipainekäymälä on myös vaihtoehto.
- Harmaat vedet normaali imeytys/suodatuskenttä, jota edeltää 2-os. saostuskaivo

Pienet OKT-tontit

- Kaikki jätevedet on johdettava umpikaivoon. Tällaisissa tapauksissa olisi tärkeää saada alueelle kyläpuhdistamo tai viemäri.
- Alipainekäymälä on myös vaihtoehto.

Kalliorantaiset tontit, jyrkät tontit, sähköttömät tontit – mökki/sauna vesirajassa

- Lähtökohtana pumppaus takamaastoon
- Jyrkissä paikoissa pumppaus niin ylös kuin pystyy (sopivalle tasanteelle)
- Sähköttömissä paikoissa harmaat vedet on käsiteltävä suodatusratkaisulla ennen vesistöä.